

Aan
de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Uw brief van

Oms kenmerk

Contactpersoon

Zoetermeer

MLB/FTZ/2002/58.008

15 november 2002

Onderwerp

Doorkiesnummer

Mediabegroting 2003

Ter voorbereiding van de behandeling van hoofdstuk VIII van de rijksbegroting 2003 vraag ik uw aandacht voor het terrein van de media. Zoals gebruikelijk bericht ik u voorafgaand aan de begrotingsbehandeling over de meest recente ramingen van de omroepmiddelen en de gevolgen daarvan voor de budgetten van de publieke omroep en een aantal instellingen en voorzieningen. In de rijksbegroting (beleidsartikel 15, media) zijn in hoofdlijnen de algemene en operationele doelstellingen van het mediabeleid weergegeven. Deze brief gaat nader in op de hiervoor benodigde inzet van middelen en schenkt voorts aandacht aan de programmatische doelstellingen.

In bijlage 1 treft u de bedragen aan zoals die zijn opgenomen in de rijksbegroting 2003 met daarnaast de cijferopstelling aan de hand van de meest recente inzichten, zoals weergegeven in deze brief. De wijzigingen ten opzichte van de op 17 september 2002 ingediende begroting 2003 zullen worden verwerkt in de eerste suppletoire wet 2003, die volgend voorjaar aan de Kamer wordt aangeboden.

Bij brief van 31 oktober 2001 heeft het Commissariaat voor de Media mij de begroting van landelijke publieke omroep 2003-2007 van de raad van bestuur van de NOS toegezonden, voorzien van zijn opmerkingen conform artikel 100 van de Mediawet (bijlage 2). De meerjarenbegroting van de NOS bevat de programmavoornemens 2003-2007, de beleidsvoornemens nieuwe media en de vertaling hiervan in een financieel beleid. Daarnaast wordt in een programmatisch verslag en een financieel verslag verantwoording afgelegd over 2001.

Eveneens bij brief van 31 oktober 2001 ontving ik van het Commissariaat de meerjarenbegroting van Radio Nederland Wereldomroep (RNWO) voorzien van de opmerkingen conform artikel 108a van de Mediawet (bijlage 3).

Bij brief van 7 november 2001 heeft de Raad voor cultuur zijn advies over de programmatische aspecten van het meerjarenplan van de NOS aan mij aangeboden (bijlage 4).

MLB/FTZ/2002/58.008

Mede op basis van het bovenstaande wordt in deze brief een nadere uitwerking en een toelichting verstrekt op de financiële en beleidsmatige perspectieven van de publieke omroepen en overige media-instellingen. Begonnen wordt met het schetsen van het financieel kader van de mediabegroting voor de meerjarenperiode 2003-2007. Daarna wordt nader ingegaan op de financiële en programmatische verantwoording en de vooruitzichten van de landelijke publieke omroep. Vervolgens informeer ik u over een aantal belangrijke beleidsthema's. Tenslotte wordt een overzicht van ontwikkelingen in uitgaven bij overige media-instellingen gegeven.

1. Financieel kader, het beleid ten aanzien van de inkomsten en uitgaven

a. Het budget rijksbijdrage media

In de rijksbegroting 2003 is hiervoor de volgende reeks opgenomen: € 629 miljoen in 2003, € 603 miljoen in 2004, € 608 miljoen in 2005, € 613 miljoen in 2006 en € 621 miljoen in 2007. In deze bedragen is rekening gehouden met de geraamde groei van het aantal huishoudens, maar – conform de in de rijksbegroting gehanteerde systematiek – nog niet met de wettelijke prijsindex. De daling in 2004 is een gevolg van de in het Strategisch Akkoord opgelegde bezuiniging ad € 30 miljoen. Zoals in de Mediawet (artikel III, derde lid) is opgenomen, dient de rijksomroepbijdrage jaarlijks geïndexeerd te worden met een door het CBS vastgestelde index voor de groei van het aantal huishoudens en een door het CBS vastgestelde prijsindex voor de gezinsconsumptie. Voor de begroting 2003 wordt conform de Mediawet gerekend met de laatst vastgestelde index van het CBS, zijnde de consumentenprijsindex (cpi) 2001.

Om in deze brief een reëel uitgavenkader 2003-2007 te schatten, dat aansluit bij de afgelopen jaren, wordt hieronder de voor prijsstijgingen geïndexeerde rijksbijdrage weergegeven. Deze prijsstijgingen zijn conform afspraak geraamd op basis van de cpi en realisatie (t-2) op 4,5% in 2003, 3,5% in 2004, 2,5% in 2005, 1,75% in 2006 en 1,75% in 2007. De bezuiniging vanaf 2004 is verwerkt. Dat levert de volgende reeks op voor de periode 2003-2007.

In € miljoen	2003	2004	2005	2006	2007
Rijksbijdrage media geïndexeerd	659	653	675	693	711

b. De verwachte Steropbrengsten

In de begrotingsbrief van vorig jaar is de verwachting opgenomen dat de reclamemarkt door de afvlakking van de economische groei en de internationale ontwikkelingen en door sterk teruggelopen reclame-uitgaven van de telecom- en internetbranche minder gunstige perspectieven heeft. Op grond van deze verwachting is de prognose van de Steropbrengsten bijgesteld.

De raad van bestuur van de NOS raamt in zijn meerjarenbegroting 2003-2007 een Steropbrengst in 2003 van € 213 miljoen in 2003 oplopend tot € 235 miljoen in 2007. Hiermee heeft ook de raad van bestuur de verwachting van afgelopen jaar neerwaarts bijgesteld. De prognose van de kijk- en luistertijdaandelen wordt gehandhaafd. De raad van bestuur houdt wel rekening met extra inkomsten in 2004 en 2006 door de organisatie van grote evenementen.

Ook de Ster verwacht voor 2003 nog geen omslag. De Ster is in haar begroting voor 2003 iets minder optimistisch dan de NOS en gaat uit van een opbrengst van € 210 miljoen.

In deze begrotingsbrief heb ik op basis van de verwachtingen van de Ster, de reclameopbrengsten neerwaarts bijgesteld. Dit betekent dat een lagere netto-opbrengst voor de radio- en

MLB/FTZ/2002/58.008

televisiereclame wordt verwacht dan in de cijfers van de rijksbegroting 2003 is opgenomen. Mede gezien de nog onduidelijke economische ontwikkelingen acht ik het raadzaam om voor de jaren daarna uit te gaan van een voorzichtig scenario. Ik ga er van uit dat de publieke omroep de overeengekomen kijk- en luistertijdaandelen realiseert. Dat brengt mij tot een raming van € 213 miljoen in het jaar 2003. Voor de jaren 2004 t/m 2007 raam ik een jaarlijkse groei van 2%.

Onderstaand worden de geraamde reeksen van de reclameopbrengsten weergegeven.

In € miljoen	2003	2004	2005	2006	2007
a. raming STER	210	229	224	240	235
b. raming NOS	213	229	224	240	235
c. raming OCenW	213	217	222	226	231
d. rijksbegroting	223	229	234	240	246
e. verschil c - d	-10	-12	-12	-14	-15

c. De verwachte rentebaten op de omroepreserve

Voor het jaar 2003 wordt gerekend met een algemene omroepreserve van € 122 miljoen. Zie daarvoor hierna onder *f.* het overzicht van de ontwikkeling van de algemene omroepreserve. Er wordt, gelet op de verwachte exploitatietekorten in de komende jaren, niet gerekend met overdrachten vanuit de algemene omroepreserve aan de raad van bestuur van de NOS. Voor meer informatie verwijs ik naar de onderstaande passage over het Fonds Omroepreserve (FOR). Uitgaande van een rentepercentage van 4% worden de rentebaten voor 2003 geraamd op € 3,7 miljoen. In de jaren daarna dalen de rente-inkomsten geleidelijk naar € 3 miljoen.

d. Totaal verwacht mediabudget

Voor de periode 2003-2007 is op basis van deze ramingen van de rijksbijdrage media, reclameopbrengsten en rentebaten, het volgende budget beschikbaar.

In € miljoen	2003	2004	2005	2006	2007
Rijksbijdrage media geïndexeerd	659	653	675	693	711
Steropbrengsten	213	217	222	226	231
Rentebaten	4	3	3	3	3
Totaal beschikbaar mediabudget	876	873	900	922	945

e. Het beleid ten aanzien van de uitgaven

Volgend jaar zal, conform de ramingen van het CPB voor 2002 (cpi), een accres van 2,5% worden uitgekeerd aan de media-instellingen. Voor de periode 2004-2007 hanteert het CPB bij een voorzichtig scenario een accres van 1,75%. Dit neem ik over. Daarnaast stel ik in de periode 2003 t/m 2005, conform eerdere toezeggingen, opnieuw 1,5% (cumulatief) beschikbaar aan de landelijke publieke omroep en de Wereldomroep voor de ontwikkeling van nieuwe media. Op de voorwaarden waaronder deze financiën beschikbaar worden gesteld, wordt in paragraaf 2 nader ingegaan. Jaarlijks zal worden bekeken in hoeverre het haalbaar is om zowel het accres uit te keren als de 1,5% voor nieuwe media.

MLB/FTZ/2002/58.008

In het Regeerakkoord is vastgelegd dat tegen de achtergrond van de doelmatigheids- en volumetaakstelling van de hele overheid ook de publieke omroep kritisch dient te kijken naar overmatige bureaucratie en overhead in de organisatie. Met het oog daarop wordt de rijksomroepbijdrage met ingang van 2004 met € 30 miljoen verminderd. De indexatiesystematiek blijft gehandhaafd.

Daarnaast wordt de mediabegroting geraakt door de opgelegde efficiencykorting van 4% aan de G&G-sector. De omroeporkesten (MCO) worden aangeslagen voor een bedrag van € 0,3 miljoen in 2003 oplopend tot € 1,1 miljoen in 2006. Aangezien ik het niet redelijk acht om de omroeporkesten, die binnen het G&G-regime zijn gebracht om in de pas te blijven lopen met de andere orkesten, nu als enige cultuurvoorziening deze korting op te leggen, zal ik genoemde bedragen betrekken bij de bezuinigingstaakstelling voor de mediabegroting. Aangezien de huidige tekst van de Mediawet een bezuiniging op de rijksomroepbijdrage in 2003 niet mogelijk maakt, zal hangende de aanpassing van de Mediawet voor de G&G-korting een zogenaamde kasschuif worden gepleegd. De totale op te leggen korting op de mediabegroting bedraagt dan € 30,9 miljoen in 2004 en 2005, € 31,1 miljoen in 2006 en 2007.

De voorbereidingen voor de door de regering opgelegde bezuiniging op de rijksomroepbijdrage in 2004 worden voortgezet. Volgend jaar zal ik de Kamer een wetsvoorstel tot aanpassing van de rijksomroepbijdrage in de Mediawet toezenden. Het bezuinigingsbedrag heeft betrekking op de rijksomroepbijdrage en daarmee op alle organisaties en instellingen die uit de mediabegroting worden gefinancierd. Dus niet alleen de landelijke zendgemachtigden, maar ook het functioneren van en samenwerken van en met andere media-instellingen. Daarmee ontstaat een gelegenheid om het geheel van publieke omroepvoorzieningen in ogenschouw te nemen en naar verbetering van de organisatie en de prestaties van het publieke bestel als geheel te streven. Mijn uitgangspunten daarbij zijn dat programmatische budgetten zoveel mogelijk worden ontzien en dat de toekomst prioriteit heeft, dat wil zeggen dat de aandacht gericht moet zijn op structurele verbeteringen. Overeenkomstig het regeerakkoord worden bezuinigingen primair gezocht binnen de kosten van organisatie van het bestel en (efficiency)verbeteringen daarvan.

Over deze aanpak heb ik overleg gevoerd met de publieke omroep. Dit heeft tot de gezamenlijke conclusie geleid dat deze brede aanpak van de bezuinigingsoperatie heel goed past in het proces van de visitatie. Van de zijde van de publieke omroep is voorgesteld om dit onderzoek in nauwe samenwerking met mij uit te voeren. Dat aanbod aanvaard ik gaarne. Ik zal dit onderzoek daarom in nauwe co-operatie met de publieke omroep uitvoeren. Een opdrachtformulering voor dit onderzoek wordt op korte termijn afgerond. De opdracht zal binnenkort in procedure worden gebracht voor Europese aanbesteding. Ik ga ervan uit dat de opdracht begin volgend jaar aan een onderzoeksbureau wordt verleend en dat de resultaten van het onderzoek voor de zomer van 2003 beschikbaar zijn.

Naast de bovengenoemde bezuiniging dienen de uitgaven op de mediabegroting als gevolg van de tegenvallende opbrengsten bij de Ster te worden bijgesteld. Op basis van een bestendig financieel mediabeleid worden de uitgaven van de publieke omroep niet eerder aangepast aan de dalende inkomsten dan dat er sprake is van een structurele terugval in die inkomsten. Met de algemene omroepreserve kan een tijdelijke terugval worden opgevangen. Nu voor het tweede achtereenvolgende jaar de raming van de Steropbrengsten neerwaarts moet worden bijgesteld met

in totaal

€ 25,6 miljoen, beschouw ik dit niet langer als incidenteel. Voor een gezond financieel

MLB/FTZ/2002/58.008

perspectief op langere termijn acht ik het noodzakelijk de uitgaven navenant te verlagen. In 2004 dient daarom, naast de aangekondigde bezuiniging, de voorliggende begroting nog eens voor een bedrag van € 20,2 miljoen, zijnde het exploitatietekort 2004 bij ongewijzigd beleid, te worden aangepast ten opzichte van de schattingen in de begrotingsbrief van vorig jaar. Hierbij is het mogelijk dat een deel van de bezuinigingen, die in 2004 in gang worden gezet pas in 2005 kunnen worden geëffectueerd. Het exploitatieverlies kan dan tijdelijk worden opgevangen door een onttrekking uit het FOR.

Op grond van bovenstaande uitgangspunten, en rekening houdend met een aantal mutaties die verderop in deze brief worden toegelicht, worden de media-uitgaven geraamd op € 899 miljoen in 2003, € 873 miljoen in 2004, € 902 miljoen in 2005, € 920 miljoen in 2006 en € 939 miljoen in 2007.

Indien de geraamde inkomsten en uitgaven met elkaar worden vergeleken, ontstaat het volgende meerjarenoverzicht.

In € miljoen	2003	2004	2005	2006	2007
Beschikbaar mediabudget	876	873	900	922	945
Totaal uitgaven	899	873	902	920	939
Exploitatiesaldo (onttrekking AOR)	-23	0	- 2	2	6

f. De algemene omroepreserve (AOR)

Mede op basis van de gegevens van het Commissariaat voor de Media wordt de algemene omroepreserve ultimo 2001 geraamd op € 150 miljoen. In 2002 is op grond van het op 24 april 2002 ingediende amendement Atsma (TK, 2001-2002, 28 315 VIII, nr.5) een bedrag van € 32 miljoen aan de mediabegroting toegevoegd. Het kabinet zal over deze toevoeging nog een aparte brief aan de Tweede Kamer sturen. In deze brief wordt aangegeven dat het kabinet bij hoge uitzondering een dringend beroep op de Tweede Kamer doet om het amendement te heroverwegen.

De ontwikkeling van de algemene omroepreserve wordt hieronder weergegeven.

In € miljoen	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Beginstand	150	122	99	99	97	99
Amendement Atsma	32					
Beschikbaar voor overdracht NOS	- 43	0	0	0	0	0
Beginstand na overdracht NOS	139	122	99	99	97	99
Overschot (tekort) lopende jaar	- 17	- 23	0	- 2	2	6
Eindstand	122	99	99	97	99	105

Bovenstaande raming wijkt af van de raming in de meerjarenbegroting van de NOS. De NOS heeft bezwaar aangetekend tegen het kabinetsbesluit geen afrekening over 1999 ten bedrage van € 46,3 miljoen uit te keren in verband met de afwikkeling van de fiscalisering van de omroepbijdrage. Een

deel van dit bedrag, € 32 miljoen, is inmiddels door de Tweede Kamer toegevoegd aan de mediabegroting en valt op grond van de Mediawet eind van het jaar toe aan de algemene omroepreserve. Het verschil met de raming van de NOS bedraagt derhalve € 14,3 miljoen. Indien het bezwaar zou MLB/FTZ/2002/58.008

worden afgewezen ga ik ervan uit dat de NOS zijn raming bijstelt. Daarnaast heeft de afwijkende raming van de Steropbrengsten een (gering) verschil in de verwachte omvang van de algemene omroepreserve tot gevolg.

g. Fonds omroepreserve van de raad van bestuur (FOR)

Op grond van de bestedingsdoelen, het verstrekken van verantwoording en het aanhouden van een reserve voor normale bedrijfseconomische risico's is op 15 september 2002 op basis van een protocol van overdracht een bedrag van € 43 miljoen overgedragen aan de raad van bestuur van de NOS. De bestedingsdoelen van de FOR-gelden worden in de meerjarenbegroting 2003-2007 van de raad van bestuur nader uiteengezet. Tevens wordt beknopt verantwoording afgelegd. Een meer uitgebreide verantwoording (per uitgevoerd project) is afzonderlijk geleverd.

Bij het investeringsoverzicht FOR-middelen, zoals voorgelegd in de meerjarenbegroting 2003-2007 wil ik nog wel een kanttekening plaatsen. Ik vind het zorgelijk dat op basis van het gepresenteerde bestedingsplan ultimo 2006 slechts een bedrag van € 13,9 miljoen niet is bestemd. Hierbij komt dat de NOS uitgaat van een afrekening fiscalisering ten bedrage van € 46,3 miljoen. Zoals bovenstaand aangegeven ga ik ervan uit dat de NOS dit bedrag bijstelt nadat het bezwaarschrift zou worden afgewezen. In de meerjarenbegroting van vorig jaar hield de NOS nog een reservering aan van € 50 miljoen voor het opvangen van normale bedrijfsrisico's. Ook in het protocol van overdracht is dit bedrag (als maximum) genoemd. Hoewel de NOS binnen de afgesproken bestedingsdoelen vrij is in haar aanwending van de FOR-middelen, acht ik het noodzakelijk de uitgaven te herzien op basis van een voorzichtig scenario. Ik blijf een reservering van € 50 miljoen ten behoeve van tegenvallende Steropbrengsten gewenst vinden. De begroting van de NOS, in casu de FOR, moet conform worden aangepast. In relatie daarmee stel ik voor om de investeringen in digitale media, die in deze meerjarenperiode voor € 19,8 miljoen uit de FOR worden bekostigd, ten laste te laten komen van het budget nieuwe media.

2. Landelijke publieke omroep

De landelijke publieke omroep ontvangt het grootste deel van de rijksomroepmiddelen. Hij krijgt deze voor de uitvoering van zijn taakopdracht, zoals opgenomen in de Mediawet en uitgewerkt in het concessiebeleidsplan (2000). Het Commissariaat voor de Media controleert de naleving van wettelijke bepalingen en houdt financieel toezicht op de publieke omroep. Daarnaast dient de publieke omroep ieder jaar verantwoording af te leggen over de hoofdlijnen van zijn programmabeleid en inzicht te bieden in de besteding van de middelen. Dit gebeurt in de verschillende onderdelen van de meerjarenbegroting; deze blikt terug op 2001 en vooruit op 2003, zowel in de financiële als in programmatische zin.

De meerjarenbegroting 2003-2007 is voor iedereen beschikbaar, onder meer op internet. Daardoor kunnen niet alleen regering, parlement en toezichthouder zich een beeld vormen van de prestaties van de landelijke publieke omroep, ook andere geïnteresseerden zoals commerciële omroepbedrijven en journalisten kunnen dat, als ze dat willen.

a. Financiële verantwoording en vooruitzichten 2003-2007

Vorig jaar heeft de publieke omroep voor het eerst een samengevoegd financieel jaarverslag aan de MLB/FTZ/2002/58.008

meerjarenbegroting toegevoegd. De publieke omroep stelt dat er goede voortgang is geboekt bij het harmoniseren van de toerekening en verwacht dat volgend jaar een accountantsverklaring zal kunnen worden afgegeven. Hoewel mij dat verheugt, ben ik het met het Commissariaat eens dat er in het afgelopen jaar nog onvoldoende resultaat is geboekt. Ik ben van mening dat het ontwikkelingstraject van twee jaar zoals nu gevolgd, volgend jaar zijn beslag dient te krijgen. Het aanbod van het Commissariaat om middels aanpassing van het Handboek te komen tot een gelijke methodiek lijkt mij een goede stap voorwaarts en ik zie een voorstel daartoe dan ook met belangstelling tegemoet.

De raad van bestuur stelt mij voor om het budget voor de landelijke publieke omroep in 2003 vast te stellen op € 696,3 miljoen. Hierbij is afgezien van een verdere stijging van het budget voor nieuwe media. Gelet op het voorgaande kom ik tot de volgende beoordeling van dit voorstel.

Bij de prijscompensatie ga ik, evenals vorige jaren, uit van de door het CPB geraamde consumentenprijsindex (cpi) voor het betreffende begrotingsjaar. Voor 2003 betekent dit een prijsindex van 2,5% en voor de jaren erna volg ik het "voorzichtige" CPB-scenario van 1,75%. Voor 2003 komt dit overeen met de door de NOS gehanteerde index. Voor de meerjarenperiode 2004-2007 gaat de NOS echter uit van het "optimistisch" scenario van het CPB van 2%. Hierdoor ontstaat een (gering) verschil.

Aan de ontwikkeling van diensten op het terrein van de nieuwe media wordt mijnerzijds groot belang gehecht. De keuze van de NOS om in de meerjarenbegroting 2003-2007 de groei van de nieuwe media-activiteiten stil te leggen, deel ik niet. Op de "toekomst" moet niet worden bezuinigd. Een andere reden om niet met het voorstel van de NOS in te stemmen, is dat op deze wijze de bezuiniging op voorhand "programmatisch" wordt ingevuld. Ik vind dit te gemakkelijk. Het ging het kabinet erom de efficiency te vergroten door het verminderen van overmatige bureaucratie en overhead en niet om het schrappen van innovatie. Ook de Raad voor Cultuur en het Commissariaat voor de Media onderstrepen in hun adviezen het belang van de verdere ontwikkeling van nieuwe media, in het bijzonder internet.

De internetactiviteiten dienen tenminste op het huidige niveau te worden voortgezet. Weliswaar hebben bedrijven hun hooggespannen verwachtingen over de winstgevendheid van internetactiviteiten teruggeschroefd, maar het gebruik van internet bij de bevolking neemt nog steeds toe. Bij de jongste generaties lijkt zelfs sprake van een zekere verdringing van televisiekijken. De publieke omroep moet deze ontwikkeling volgen - uiteraard in het verlengde van de hoofdtaak op radio en televisie. De geplande pilots met interactieve televisieprogramma's en de kosten voor (door)ontwikkeling voor een EPG voor digitale televisie zullen ook uit het budget nieuwe diensten gefinancierd moeten worden. Daarnaast dient de publieke omroep voortgang te boeken met digitalisering van het productie- en distributieproces (Digitaal Platform, Digitenne e.a). Hiervoor is door de NOS in de meerjarenbegroting 2003 in het FOR een bedrag gereserveerd van € 9,8 miljoen. Gezien de onzekerheid over de continuïteit van deze inkomstenbron, wil ik deze uitgaven deel laten uitmaken van de structurele financiering, in dit geval het budget voor nieuwe diensten.

De markt voor digitale televisie is nog pril. Dit rechtvaardigt enig uitstel van bestedingen in digitale themakanalen. Er is echter geen aanleiding om deze plannen tot 2006 in de ijskast te zetten. Om digitale televisie in Nederland tot ontwikkeling te brengen, zou de publieke omroep een voortrek MLB/FTZ/2002/58.008

kersrol kunnen en moeten spelen.

Het afgelopen jaar is de samenwerking tussen de landelijke zendgemachtigden op internet sterk verbeterd. Hierdoor is de content voor gebruikers veel beter ontsloten en is op onderdelen redactionele samenwerking ontstaan. Een volgende stap is inhoudelijke coördinatie van de internetproductie. De publieke omroep stelt hiervoor nu gedeelde kwalitatieve en kwantitatieve criteria op. Ik juich een dergelijke vorm van coördinatie toe.

Op grond van het bovenstaande ben ik voornemens om in 2003 voor de ontwikkeling van nieuwe diensten op basis van een bestendig beleid wederom 1,5% structureel beschikbaar te stellen. Het bedrag van € 30 miljoen wordt in afwachting van een bijgesteld gezamenlijk plan van aanpak in de vorm van een geormerkte reservering aangehouden binnen de algemene omroepreserve. Daarbij is overigens het uitgangspunt dat de zendgemachtigden conform hun opgave in de meerjarenbegroting 2003 € 8,8 miljoen bijdragen via een omlegging van radio- en televisiebudget naar internet.

Of er in de jaren 2004 en 2005 een nieuwe tranche aan het budget nieuwe diensten zal worden toegevoegd, waarmee de nagestreefde structurele bestedingsruimte van circa € 45 miljoen wordt opgebouwd, zal mede afhangen van de uitkomsten van het onderzoek naar verbeteringsmogelijkheden binnen de publieke omroep.

Het door de NOS voorgestelde budget voor sportrechten is conform de meerjarenraming 2002-2006. Dit betekent een stijging met € 2,5 miljoen ten opzichte van het voorgaande jaar. Vorig jaar is hierop al een akkoord gegeven. Ik ben van mening dat de in de meerjarenbegroting gepresenteerde kosten passen binnen de totale uitgaven van de publieke omroep. Hierbij laat ik meewegen dat sport een belangrijk onderdeel van het programma-aanbod van de publieke omroep is op grond van de (sociale) betekenis van sport binnen onze samenleving, gekoppeld aan de brede toegankelijkheid van de publieke omroep in combinatie met de grote belangstelling van de bevolking voor sportprogramma's. Sportprogramma's behoren tot de meest bekeken en hoogst gewaardeerde programma's. Sport op de publieke netten is "value for money" voor de burger/belastingbetaler. Ik ben verder van mening dat het door de publieke omroep geformuleerde beleidsuitgangspunt dat de uitzendduur van sportprogramma's mag variëren tussen 9% en 11% van de totale uitzendduur van de publieke omroep past binnen een evenwichtig publiek programma-aanbod.

Evenals vorig jaar worden de door de raad van bestuur ingediende claims voor overige structurele uitgaven zoals de kosten voor de Stichting de Ombudsman, uitbreiding en hoorbaar maken van ondertiteling voor doven en slechthorenden, de gebarenpostzegel en de Concertzender ten bedrage van € 1,3 miljoen door mij gehonoreerd. Hier staat tegenover dat ik van de NOS verwacht dat, conform afspraak, in 2010 in beginsel alle publieke programma's zijn ondertiteld. Voor meer informatie over het beleid inzake toegankelijkheid voor doven en slechthorenden verwijst ik naar paragraaf 3.

Uitgaande van bovengenoemde toestemmingen, een accres van 2,5% plus 1,5% voor nieuwe media stel ik voor het jaar 2003 het budget van de landelijke publieke omroep vast op € 706 miljoen.

b. Programmatische verantwoording en vooruitzichten

De meerjarenbegroting 2003-2007 verwoordt hoe de publieke omroep zijn aanbod in het afgelopen jaar heeft proberen te verbeteren en waar dat meer of minder succesvol was. De plannen voor MLB/FTZ/2002/58.008

radio, televisie en internet in 2003 zijn beschreven in de vorm van een groot aantal actiepunten. Deze kwalitatieve verantwoording over het programmabeleid verdient het te worden voortgezet. Wel wil ik hier de door de Raad voor Cultuur gemaakte constatering overnemen dat de afstemming tussen het gezamenlijk beleid van de publieke omroep en de afzonderlijke bijdragen van de omroepen kan worden verbeterd. Hiermee wordt de eenheid van beleid beter tot uitdrukking gebracht.

- Programma-aanbod televisie

De meerjarenbegroting geeft kwantitatief inzicht in de programmering. Gedurende het programmaseizoen worden alle uitgezonden programma's – en dus de zendtijd – ingedeeld in verschillende programmacategorieën. Deze zogeheten 'MJB-indeling' is in overleg met het Commissariaat voor de Media en het ministerie van OCenW tot stand gekomen. In november 2001 heeft de Tweede Kamer over deze systematiek een uitgebreide brief ontvangen (Kamerstukken II, 2001/2002, 2800 VIII, nr.18). De MJB-indeling wordt voor twee zaken gebruikt. Ten eerste om in het programmatisch jaarverslag te rapporteren over ontwikkelingen in de programmering. Het maakt duidelijk hoe de zendtijd is verdeeld over de hoofdcategorieën non-fictie, fictie, amusement en muziek, alsmede de subcategorieën daarbinnen. In de tweede plaats is in de MJB-indeling vastgelegd welke subcategorieën meetellen voor de programmavoorschriften in de Mediawet.

Onderstaande tabel laat zien dat de publieke omroep in het seizoen 2001/2002 (het programmaseizoen start in september) ruimschoots voldoet aan de wettelijke programmavoorschriften. In de opgave om informatie en cultuur te verzorgen toont hij zich onderscheidend. Aan de bepaling die een plafond stelt aan de hoeveelheid verstrooiing wordt ook meer dan voldaan. Voor dit nieuwe programmavoorschrift tellen voornamelijk de grote spelshows mee – een kleine categorie in de publieke programmering. Deze indeling is in overeenstemming met de memorie van toelichting bij de concessiewet en de afspraken met het Commissariaat. Tegelijkertijd is deze interpretatie van het begrip verstrooiing voor de argeloze buitenstaander moeilijk te begrijpen. Het Commissariaat kondigt daarom in zijn reactie op de meerjarenbegroting 2003 aan om met de NOS te overleggen over een alternatieve definitie van verstrooiing, die bijvoorbeeld ook licht buitenlands drama en educatieve quizzen omvat. Overigens zou de publieke omroep met deze invulling ook ruim onder het maximum van 25% blijven.

Percentage van de televisiezendtijd, tijdvak 16-24 uur	Wettelijk	Programmering 2001
Cultuur/kunst: omroepverenigingen	Minimaal 25%	35%
Informatie/educatie: omroepverenigingen	Minimaal 35%	54%
Cultuur/kunst: NPS	Minimaal 40%	78%
Minderheden: NPS	Minimaal 20%	27%
Onafhankelijk product: totaal	Minimaal 25%	29%
Verstrooiing: ned1	Maximaal 25%	1%
Verstrooiing: ned2	Maximaal 25%	4%

Verstrooiing: ned3	Maximaal 25%	0%
--------------------	--------------	----

Los van de wettelijke programmavoorschriften heeft de publieke omroep nog een aantal MLB/FTZ/2002/58.008

doelstellingen geformuleerd. Deze zijn samengevat in onderstaande tabel.

Vrijwillige prestatieafspraken o.b.v. concessiebeleidsplan en mjb (% zendtijd)	Doelstelling publieke omroep	Programmering 2001 publieke omroep
Sport(in jaren zonder grote evenementen; in overige jaren geldt maximum 11%)	Maximaal 9%	9%
Totaal drama (tijdvak 16-24 uur)	25%	24%
Nederlands drama	9%	8%

In 2001 zijn negen nieuwe Telefilms uitgezonden, met een gemiddeld bereik van 305.000 Nederlanders. Verder heeft de publieke omroep bijgedragen aan de productie van twintig Nederlandse bioscoopfilms. De documentaire, goed voor 5% van de zendtijd in 2001, heeft een vastere plek verworven in de programmaschema's.

- Nederlands drama

Het aandeel Nederlands drama is nog steeds te gering. Hierbij wil ik de door het Commissariaat voor de Media gemaakte kanttekening vermelden dat het gerealiseerde percentage van 8% voornamelijk wordt gevormd door herhalingen en uitzending in het Z@ppelin blok. Deze programmacategorie verdient een duidelijke impuls, zo vindt ook de publieke omroep zelf. Verdere inspanningen om het aandeel op te voeren zijn nodig. De raad van bestuur heeft een traject in gang gezet om tot gezamenlijke oplossingen te komen. In de meerjarenbegroting worden diverse intenties uitgesproken maar het Commissariaat voor de Media merkt terecht op dat de vertaling hiervan in de begroting nogal vaag is.

De door de Federatie Filmbelangen voorgestelde maatregel om te komen met een apart programmavoorschrift voor Nederlands drama acht ik niet adequaat. We moeten dit probleem niet oplossen door het introduceren van weer een nieuw programmavoorschrift, maar door betere samenwerking tussen de publieke omroepen.

- Publieksbereik

Voor de publieke omroep geldt de wettelijke opdracht om de gehele bevolking te bedienen en programma's te maken voor zowel grote als kleine publieksgroepen. Bij de concessieverlening in 2000 is deze opdracht vertaald in meetbare resultaatafspraken tussen overheid en omroep. Uit onderstaande tabel blijkt dat de praktijk iets achterblijft bij de verwachtingen. De publieke zenders hebben een gemiddeld aandeel van 39 procent in de kijktijd van de Nederlandse bevolking. Het aandeel in de luistertijd is 31 procent. Deze cijfers brengen tot uiting welke positie de publieke omroep inneemt op de kijk- en luistermarkt, dus hoeveel mensen bij het kiezen tussen zenders hun keuze op een publiek programma laten vallen. Een andere indicator is het weekbereik. Deze maatstaf geeft aan of de publieke omroep erin slaagt om uiteindelijk iedereen een keer voor zijn programma's te interesseren. Het bereik wordt uitgedrukt als het percentage van de bevolking dat tenminste een kwartier per week afstemt op de publieke omroep: in 2001/2002 was het weekbereik 89 procent.

MLB/FTZ/2002/58.008

Bereikdoelstellingen publieke omroep	Doelstelling concessie-beleidsplan (2000)	Programmering 2001/2002
Aandeel in kijktijd	40 %	39%
Nederland 1	13%	13%
Nederland 2	17%	18%
Nederland 3	10%	8%
Aandeel in luistertijd	33%	31%
Weekbereik bij NL bevolking	85%	89%

Van de 3 netten halen Nederland 1 en 2 de doelstelling van 13% resp. 17%, Nederland 3 blijft met 8,4% achter bij de beoogde 10% kijktijdaandeel. Dit (opnieuw) achterblijvende aandeel trekt de aandacht: zowel de publieke omroep als het Commissariaat voor de Media en de Raad voor Cultuur spreken hun zorg hierover uit. Ik ga ervan uit dat de aantrekkingskracht van Nederland 3 bij de verdere ontwikkeling van de netprofilering nadrukkelijk de aandacht krijgt.

Op het terrein van de jeugdprogrammering voor kinderen tot 12 jaar werpt de samenwerking in Z@ppelin vruchten af. Lastiger is het voor de publieke omroep om jongeren en jongvolwassenen te bedienen: bij de doelgroep van 13 tot 24 jaar is het weekbereik 69%. Voor de toekomst is van belang dat het bereik onder een jonger publiek niet eenzijdig van de inzet van één of enkele zenders en zendgemachtigden afhankelijk is. Verder lijkt juist voor deze doelgroep internet een belangrijk aanvullend medium. De meerjarenbegroting citeert ook uit een imago-onderzoek. Hieruit blijkt dat mensen duidelijke verschillen zien tussen publieke en commerciële programmering. De publieke omroep scoort beter op: diepgang, maatschappelijke betrokkenheid, betrouwbaar, respect voor mensen en cultuur. De commerciële omroepen worden door mensen daarentegen meer geassocieerd met: vlot, vrolijk, ontspannend. Vanuit de opdracht tot onderscheidende programmering is dit een positieve bevinding. Maar er is ook een keerzijde. Bepaalde 'life style' groepen binnen de Nederlandse bevolking, zoals de zogenoemde 'maatschappelijk teleurgestelden' wenden zich in toenemende mate af van de publieke zenders. Dit baart de publieke omroep terecht zorgen: wil hij zijn maatschappelijke taken waarmaken, dan dient hij – zoals ook bepaald in de wettelijke taakopdracht - alle lagen van de bevolking te bereiken.

- Diversiteitsbeleid

Bij de landelijke publieke omroep bestaat sinds 2000 het diversiteitsbureau 'Meer van Anders'. Dit bureau stimuleert de zendgemachtigden tot evenwichtige beeldvorming over mannen, vrouwen, allochtonen en autochtonen en evenredige arbeidsdeelname van deze categorieën. De NPS heeft al jaren de wettelijke taak om programma's te maken voor, door en/of over etnische minderheden (minimaal 25% van de radiozendtijd en 20% van de televisiezendtijd). Sinds de concessiewetgeving moet de publieke omroep als geheel rapporteren over zijn inspanningen op dit gebied. Tegen deze achtergrond zijn de zendgemachtigden het afgelopen jaar een gedeelde definitie van het begrip multiculturele programmering overeen gekomen. Dat verdient een positieve beoordeling. Eind

oktober jl. heeft de publieke omroep het rapport "Multiculturele Programmering" uitgebracht. Hieruit blijkt dat de publieke omroep in 2001 € 36,8 miljoen heeft besteed aan multiculturele programmering via televisie. Ik ga ervan uit dat in de toekomst ook gerapporteerd wordt over radio.

MLB/FTZ/2002/58.008

Begin 2003 zal de publieke omroep een aanvullend verslag presenteren over zijn diversiteitsbeleid. Dit bevat onder meer de 'monitor representatie diversiteit': een onderzoek naar etniciteit, geslacht en leeftijd van de personen die te zien zijn op televisie - zowel de publieke als de commerciële zenders. Ook worden dan de resultaten verwacht van een onderzoek naar het mediagebruik en de informatiebehoeften van etnische minderheden.

- Radio

De 5 landelijke publieke radiozenders hebben in het afgelopen jaar hun marktpositie behouden, met lichte stijgingen van enkele tienden van procenten bij Radio 1 en 2. Het aandeel van Radio 3 daalde van 11,9 % naar 10,2 %; het aandeel van Radio 4 is tamelijk stabiel rond 1,5 % en 747AM haalde de doelstelling van 1,5 % niet. Het programmabeleid voor de komende jaren is gericht op behoud van de positie en het nog beter bereiken van jongeren.

Ik ben het daarmee eens en wijs er op dat de publieke landelijke radio in zijn geheel gericht moet zijn op de wensen en behoeften van zoveel mogelijk burgers, zowel in brede als in smalle(re) publieksgroepen, zowel voor jongeren als voor ouderen. Ik vind het een goede zaak dat voor 2003 concrete doelstellingen zijn geformuleerd voor het bereik van Radio 1 onder verschillende leeftijdscategorieën, zodat de zender daarop aangesproken kan worden. Bij Radio 2 is deze verjonging al meer op gang gekomen: de gemiddelde leeftijd van de luisteraars is daar gedaald. De Raad voor Cultuur onderschrijft het inzetten van middelen om 'verjonging' van het luisterpubliek te realiseren. Het Commissariaat voor de Media is het met de Publieke Omroep eens dat marktaandeelen alleen niet zaligmakend zijn en dat handhaving van een kwalitatief hoogwaardige publieke programmering soms belangrijker is dan optimaal publieksbereik.

- Visitatie

In 2003 gaat voor de eerste keer, op grond van de concessiewet, een visitatiecommissie van start. De visitatiecommissie krijgt opdracht om programmering, publiek en organisatie van de landelijke publieke omroep te onderzoeken, conform het beoordelingskader zoals vastgesteld door de raad van toezicht. Bij brief van 28 augustus 2002 heb ik laten weten in te stemmen met de taakopdracht en samenstelling van de commissie. De commissie zal haar resultaten begin 2004 presenteren. Haar adviezen zullen een belangrijke rol spelen om – waar nodig - de programmering, de kijk- en luistertijdaandelen, het bereik en de herkenbaarheid onder het publiek van de publieke omroep te verbeteren.

- WRR-studie

Los van het bovenstaande tref ik voorbereidingen voor een studie van de WRR naar ontwikkelingen in het medialandschap en het mediabeleid in brede zin, waarbij publieke en commerciële omroep, pers, internet en andere (nieuwe) media in hun onderlinge samenhang worden bekeken. Ik zal hiervoor een voorstel doen in de ministerraad.

Media zijn in de moderne samenleving de belangrijkste middelen van publieke informatievoorziening, meningsvorming en communicatie. De afgelopen decennia hebben zich

ingrijpende economische, technologische, sociale en demografische veranderingen voorgedaan die van invloed zijn op media-aanbod en gebruik. Het onderzoek van de WRR zou inzicht moeten geven in aard en omvang van deze veranderingen en de gevolgen ervan voor de wijze waarop media hun maatschappelijke en democratische functies kunnen vervullen. In aansluiting daarop zou de WRR moeten adviseren over de vraag hoe de maatschappelijke en democratische functies
MLB/FTZ/2002/58.008

van media in de toekomst kunnen worden gewaarborgd en welke bijdrage het mediabeleid hieraan kan leveren.

3. Overige uitgaven

a. Radio Nederland Wereldomroep (RNWO)

Voor 2003 heeft de Wereldomroep een begroting ingediend ten bedrage van € 45,2 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met een accres van 2,5%. Dit is volgens de Wereldomroep echter niet voldoende om een tekort aan het einde van het jaar van € 1,9 miljoen te voorkomen. Deze ontwikkeling acht ik zorgwekkend, te meer nu het vorig jaar gestarte proces van herbezinning op de legitimering van zijn wettelijke en statutaire taak nog steeds niet is afgerond. Hierdoor zijn de relevante vragen die het Commissariaat van de Media in haar advies van 30 oktober 2001 heeft gesteld en opnieuw aan de orde stelt bij brief van 31 oktober 2002 grotendeels onbeantwoord gebleven. Zo is in het meerjarenplan 2003-2007 onvoldoende ingegaan op de vraag hoe het profiel van de doelgroepen en publieksbereik, en wijzigingen daarin, zich verhouden tot de kosten.

Op basis van de uitkomsten van het proces van herbezinning op de legitimering van de wettelijke en statutaire taken zal ik in overleg treden met de Wereldomroep. Hierbij zal ik ook het onderzoek naar de verbetering van de prestaties bij de publieke omroep betrekken. Verdere intensivering van de samenwerking met de binnenlandse publieke omroep zou een mogelijkheid kunnen zijn om een beter resultaat te bereiken. Ook zal ik het beleid ten aanzien van nieuwe media aan de orde stellen. Zoals ik ook in mijn commentaar bij de financiële vooruitzichten van de landelijke publieke omroep heb aangegeven, acht ik het van belang dat de ontwikkeling van nieuwe diensten wordt gecontinueerd.

Op grond van het bovenstaande zal ik voorlopig een bedrag van € 45,9 miljoen in de bevoorschotting opnemen ten behoeve van de Wereldomroep. Dit bedrag is inclusief (structureel) 1,5% voor nieuwe diensten conform bestendig beleid. Het bedrag voor nieuwe diensten ad € 1,9 miljoen zal, in afwachting van een plan van aanpak, in de vorm van een geormerkte reservering worden aangehouden binnen de algemene omroepreserve.

b. Regionale en lokale omroep

Het kabinet heeft september jl. een wijzigingsvoorstel voor de Mediawet om te komen tot een nieuwe financieringsstructuur voor de publieke regionale omroep aan de Raad van State voorgelegd. De 13 regionale omroepen worden tot dusverre zowel door het Rijk als door de provincies gefinancierd. Het wetsvoorstel strekt ertoe om de middelen die voor regionale omroep op de mediabegroting staan over te dragen naar het Provinciefonds. In het wetsvoorstel wordt aan deze overdracht de verplichting voor provincies gekoppeld om per provincie ten minste één regionale omroepinstelling te bekostigen. Die bekostiging moet zodanig zijn, dat het aantal

zenduren via radio en televisie minstens gelijk is aan die van het 'peiljaar' 2001. Na advisering door de Raad van State vindt opnieuw behandeling plaats in het kabinet. Met dit wetsvoorstel komt een einde aan de 'gekoppelde' financiering door Rijk en provincies. Middelen ten behoeve van regionale omroep zullen in de nieuwe situatie uitsluitend via het Provinciefonds beschikbaar zijn. Op deze manier ontstaat een transparant financieringsstelsel

MLB/FTZ/2002/58.008

voor de regionale omroepen, terwijl de continuering van de publieke omroepfunctie op regionaal niveau wordt gegarandeerd. Met de provincies (IPO) is hierover overeenstemming bereikt. De beoogde datum van inwerkingtreding van het nieuwe financieringsstelsel is 1 januari 2004. Voor het jaar 2003 blijft de gemengde financieringssysteem van de afgelopen jaren nog van kracht. Mede op basis van het advies van het Commissariaat voor de Media is een bedrag begroot van € 46,5 miljoen.

De (financiële) verantwoordelijkheid voor lokale omroep berust bij de gemeenten. Vanuit de OCenW-mediabegroting werden en worden geen middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van lokale omroep, anders dan een subsidie aan de Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland (OLON). Deze bedraagt in 2003 € 0,5 miljoen.

c. Muziek Centrum van de Omroep (MCO)

Naar aanleiding van het rapport van de commissie-Hierck over het Nederlandse orkestenbestel heeft vorig jaar een intensieve discussie plaatsgevonden over de organisatie en artistieke aansturing van radio 4 in relatie tot het functioneren van het Muziekcentrum van de Omroep. In de brief van vorig jaar over de meerjarenbegroting van de publieke omroep werd een te laag tempo van de voorgenomen herstructureringen geconstateerd. En werd de verwachting uitgesproken dat in het kader van de meerjarenbegroting van 2003 verslag wordt gedaan van de dan spoedig te introduceren opzet. Inmiddels heeft de raad van bestuur bij brief van 20 september j.l. laten weten een aantal beleidsmaatregelen te implementeren. Kernpunten zijn de aanstelling van een artistiek leider die eindverantwoordelijk is voor de MCO-programmering in zijn totaliteit, waaronder de programmering binnen de publieke omroep. De artistiek leider en zendercoördinator van Radio 4 hebben gezamenlijk beoordelingsbevoegdheid over de overige levende muziek op Radio 4. Zowel met het MCO als de omroepen is veelvuldig overleg gevoerd dat tot overeenstemming heeft geleid. Ik ga ervan uit dat, zoals aangekondigd, de nieuwe opzet in januari 2003 van start gaat en, conform het voornemen van de publieke omroep, binnen 2 jaar een evaluatie plaatsvindt, waarbij de bestuurlijke consequenties van de artistieke aansturing uit één hand aan de orde komen.

d. Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (NIBG)

Medio 2002 is het Nederlands Audiovisueel Archief omgedoopt in Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid. Met de nieuwbouw voor Beeld en Geluid is inmiddels belangrijke voortgang geboekt. De gemeente Hilversum heeft op 9 oktober 2002 vrijstelling verleend conform artikel 19 lid 1 van de WRO. Vervolgens heb ik na toetsing van de financiële en operationele randvoorwaarden, op 18 oktober j.l. onder voorwaarden het groene licht gegeven voor de voortgang van de nieuwbouw. In de lopende begroting is wederom een deel van de voorbereidingskosten (€ 3,8 miljoen) opgenomen conform de in 1998 overeengekomen systematiek.

In 2001 en 2002 is het project Media-archief.nl uitgevoerd. Daarin worden op basis van research in de omroeparchieven en creatieve bewerking nieuwe programmaconcepten op basis van bestaand beeldmateriaal ontwikkeld. De resultaten worden aangeboden aan omroepen om deze in hun

programming op te nemen. Ik acht deze vorm van hergebruik belangrijk en op grond van de positieve reacties ben ik voornemens voor de periode van vier jaar hiervoor een budget in de jaarlijkse subsidie op te nemen.

MLB/FTZ/2002/58.008

e. Bedrijfsfonds voor de pers

De opvattingen ten aanzien van het toekomstig persbeleid zijn neergelegd in de brief aan de Tweede Kamer van 10 december 2001 (TK, 2001-2002, 28 161, nr 1.). Hierin zijn onder meer twee tijdelijke regelingen aangekondigd: een tijdelijke subsidieregeling voor minderhedenbladen en een tijdelijke subsidieregeling voor journalistieke informatieproducten via internet.

De eerste regeling geldt voor vier jaar, met een evaluatie in het derde jaar. Hiervoor is maximaal € 700.000 per jaar gereserveerd binnen de bestaande middelen van het Bedrijfsfonds voor de pers. Per project is ten hoogste € 115.000 per jaar beschikbaar.

De tweede regeling heeft een looptijd van drie jaar, met een evaluatie na twee jaar. Hiervoor is per jaar maximaal € 2.260.000 beschikbaar binnen de bestaande middelen van het Bedrijfsfonds voor de pers. De maximale subsidie per project bedraagt € 180.000.

Beide regelingen zijn gepubliceerd in de *Staatscourant* van 10 juli 2002 en in werking getreden per 12 juli 2002.

f. MTNL en FunX

Op basis van afspraken met de vier grote steden is in de mediabegroting ook dit jaar geld gereserveerd voor lokale migrantentelevisie in de randstad. De in 2001 opgerichte productiemaatschappij MTNL (Multiculturele Televisie Nederland) produceert voor de vier grote doelgroepen (Surinamers, Antillianen, Marokkanen en Turken) wekelijks per groep drie kwartier tweetalig actueel nieuws en informatie. Hiervan bestaat per stad een kwartier uit lokaal nieuws dat geproduceerd is door de vaste samenwerkingspartners van MTNL, te weten regionale omroep en lokale producenten ter plaatse. De programma's worden uitgezonden door de publieke lokale en regionale omroepen. In Amsterdam en Rotterdam wordt de MTNL-programmering gedurende de week nog herhaald, waardoor het bereik toeneemt.

Voor de exploitatie van MTNL is door de grote steden en OCenW een gezamenlijk budget van (afgerond) € 3,7 miljoen voor de jaren 2002-2004 beschikbaar gesteld. De bijdrage van OCenW uit de omroepmiddelen bedraagt voor 2002 € 2,4 miljoen en voor de jaren 2003 en 2004 € 2,5 miljoen.

Bij de herplanning van de radiofrequenties ('zero-base') is frequentieruimte gereserveerd voor multiculturele radio in de vier grote steden. Op initiatief van de vier lokale publieke zendgemachtigden is een bedrijfsplan ontwikkeld voor een grootstedelijke, Nederlandstalige multiculturele jongerenzender met een aantrekkelijk mix van plaatselijke informatie en onderscheidende muziek. Door de achterstand die is ontstaan bij de herverdeling van de radiofrequenties heeft ook dit project vertraging opgelopen. De projectorganisatie is wel met hulp van subsidie van het ministerie van OCenW (ad € 0,3 miljoen) begonnen met proefuitzendingen in Rotterdam. In deze test wordt onder de stationsnaam 'FunX' het programmaformat en de organisatieopbouw vormgegeven.

Met de vier grote steden is overeengekomen te starten in 2003. De vier grote steden dragen 50% bij in de kosten van dit project, dat een looptijd heeft tot en met 2005. De totale subsidiebehoefte is in 2003 € 2,0 miljoen, in 2004 € 1,95 miljoen en in 2005 € 1,6 miljoen.

g. Toegankelijkheid televisie voor doven en slechthorenden

Met de publieke omroep is overeengekomen dat in 2010 sprake moet zijn van volledige ondertiteling. Sinds 1997 is het aantal ondertitelde uren toegenomen met 28 procent van 4.721 tot 6.057 uren. Omdat tegelijkertijd het aantal Nederlandstalige uitzendingen in verhouding nog meer

MLB/FTZ/2002/58.008

is gestegen (van 9241 naar 14097) is het percentage ondertitelde uren echter gedaald: van 51 procent in 1997 naar 43 procent in 2001. Volgens de publieke omroep kan de verwachte inkrimping van de budgetten van invloed zijn op het tempo waarmee ondertiteling verder wordt uitgebreid. Gezien het maatschappelijk belang van ondertiteling voor doven en slechthorenden in ons land, is het niet wenselijk dat volledige ondertiteling later dan 2010 tot stand komt.

Een speerpunt voor 2003 is het bereiken van substantiële ondertiteling van programma's van commerciële omroepen. Er is geld gereserveerd binnen de post subsidies mediabeleid om hen daarbij een financiële opstap te geven. Inmiddels heeft de VESTRA een plan ingediend. Over de inhoud en de uitwerking hiervan zal ik overleggen.

De komende jaren verdient ook de toegankelijkheid van internetsites van omroepen en culturele instellingen meer aandacht. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij het VWS-project 'Drempels weg!', dat richtlijnen geeft hoe men bij het bouwen van websites rekening kan houden met verschillende (fysieke) beperkingen van mensen.

h. Samenwerking film en televisie

In de mediabegroting voor 2003 is wederom een budget van € 3,2 miljoen gereserveerd voor een nieuwe serie te produceren Telefilms en Telescoopfilms (voor de bioscoop) in het kader van het Telefilmproject. De Telefilm heeft vaste voet gekregen in het programmabeleid van de landelijke publieke omroep. In de meerjarenbegroting 2003-2007 is het belang van een stevige samenwerking met de filmsector nog eens onderstreept. Ook de Raad voor Cultuur benadrukt in zijn advies het belang van een geïntegreerd filmbeleid, zowel om inhoudelijke, maar ook om financieel-technische redenen. Alle betrokken partijen (NOS, het Nederlands Fonds voor de Film, het CoBO-fonds en het Stimuleringsfonds) hebben aangegeven in 2003 met het Telefilmproject door te willen gaan.

De zendgemachtigden zullen hun investeringen in grote bioscoopfilms binnen het Telefilmproject met 25% verhogen (d.w.z. gelijk trekken aan de bijdrage vanuit de omroepen aan de Telefilms). Overigens gaat het hier om een bescheiden extra investering van naar schatting. € 68.000. Cruciaal is echter de bijdrage aan Telescoopfilms van € 0,9 miljoen vanuit het Fonds Omroep Reserve, die ter discussie wordt gesteld.

De continuering in de toekomst van het Telefilmproject is afhankelijk van de bereidheid bij de publieke omroepen om zich ook structureel vast te leggen op een hoge eigen bijdrage.

Wat betreft de betrokkenheid van OCenW bij het Telefilmproject na 2003, wijs ik er op, dat het Telefilmproject onderdeel zal uitmaken van de sectoranalyse naar de filmstimuleringsmaatregelen die uitgevoerd zal worden in 2003. Op basis van deze evaluatie – en de beleidsdoelstellingen en begrotingsmogelijkheden van het kabinet na 2003 - zal het beleid voor 2004 en verder vorm gegeven worden.

i. Media-educatie

De regering heeft het belang van media-educatie steeds erkend. Daarbij was en is het standpunt dat het niet nodig en niet wenselijk is om een nieuw, apart vak te introduceren in het onderwijs.

Binnen de bestaande programma's is er voldoende aanleiding en gelegenheid om geregeld iets op het terrein van media-educatie te doen. Docenten en scholen moeten daarvoor uiteraard wel stimulansen en handreikingen krijgen. En er moet aantrekkelijk aanbod zijn, in de vorm van lesmateriaal en projecten.

In de praktijk komen veel initiatieven voor media-educatie van organisaties uit het veld van media

MLB/FTZ/2002/58.008

en cultuur. Zij bezitten ook bij uitstek deskundigheid, bijvoorbeeld over de beeldtaal van film en televisie, over de productie- en selectiemechanismen van de nieuwsjournalistiek, over ontsluiting en betrouwbaarheid van informatie op internet e.d. In 2001 en 2002 zijn 18 voorbeeldprojecten, waarbij steeds tenminste één onderwijsinstelling betrokken was, gesteund. Mede op basis van deze ervaringen zal de Stuurgroep Media-educatie eind 2002 een advies uitbrengen hoe een brug geslagen kan worden tussen aanbieders van media-educatie, en de afnemers in het onderwijs. Het ministerie van OCenW ondersteunt verder een project van Teleac/NOT en het NICAM dat ouders en opvoeders informeert over de invloed en mogelijk schadelijke gevolgen van bepaalde media-uitingen voor kinderen.

j. Media en geweld

Op 22 februari 2002 is de erkenning van de zelfreguleringsorganisatie, het Nederlands Instituut voor Classificatie van Audiovisuele media (NICAM), tot stand gekomen. NICAM heeft een uniform classificatiesysteem voor de schadelijkheid van film, video en televisie gemaakt dat werkt onder de naam 'Kijkwijzer'. De oprichting van het NICAM is een initiatief geweest van nagenoeg de gehele Nederlandse audiovisuele sector, in nauwe samenwerking met de Ministeries van OCenW, VWS (jeugdbeleid) en Justitie. De financiering van het NICAM ligt tot en met 2003 vast. De betrokken ministeries nemen gedurende deze periode samen 75% voor hun rekening. De overige 25% wordt door de AV-branches verstrekt. Omdat het systeem gebaseerd is op zelfregulering, is het de bedoeling dat dit stelsel geleidelijk aan volledig door de branche zelf wordt gedragen. Naast de omroep zijn ook bioscopen, videotheken en uitgevers aangesloten.

De werking van het nieuwe stelsel wordt nauwkeurig gevolgd onder meer via de externe evaluatie door bureau Intomart, die binnenkort beschikbaar komt. Aan de hand hiervan en van de beoordeling door het Commissariaat van de Media zal begin 2003 afzonderlijk aan dit onderwerp aandacht worden gegeven in de kabinetsreactie op het eindrapport over de evaluatie van het NICAM. Dan zal ook worden gezien of het beleid en de afspraken met het NICAM moeten worden herzien.

k. Budget subsidies mediabeleid

Voor het jaar 2003 raam ik het budget subsidies mediabeleid op € 4,3 miljoen. Dit is opgebouwd uit de opbrengst van de rente omroepreserve van € 3,7 miljoen en een incidentele bijdrage voor de financiering van de tijdelijke bekostigingsregeling voor de zendtijd politieke partijen van € 0,6 miljoen. In bijlage 5 treft u het bestedingsplan subsidies mediabeleid 2003 aan. Daarin worden bestedingsvoorstellen gedaan voor: stimulering van de audiovisuele sector, migranten en media, taalverwerving en inburgering via televisie, kwaliteitsbeleid journalistiek, toegankelijkheid televisie, conservering Nederlands Instituut Beeld en Geluid, Permuseum, media-educatie, ondersteuning programmaraden en eCultuur.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(mr. drs. C.H.J. van Leeuwen)